

Élményt nyújtó
útvonalak Európa
központjában

Bor & építészet

nextroom – architektur im netz

Juerg Meister

Helga Kusolitsch

Kiadja a centrope munkaközössége

2007

Élményt nyújtó útvonal Európa központján át	5
---	---

Bor & építészet	7
-----------------	---

Város & bor

Unger & Klein Wine Shop, Bécs (AT)	10
------------------------------------	----

Christ Borászat, Bécs (AT)	12
----------------------------	----

Wieninger Borászat, Bécs (AT)	14
-------------------------------	----

Vino dei vini Vinotéka, Bratislava/Pozsony (SK)	16
---	----

Sv. Urbana Vinotéka, Bratislava/Pozsony (SK)	18
--	----

Táj & bor

Sonberk Borászat, Pouzdřany Dél-Morvaország (CZ)	20
---	----

Borházak barokk együttese, Pavlov, Dél-Morvaország (CZ)	22
--	----

Strážnicei Szabadtéri Múzeum Strážnice, Dél-Morvaország (CZ)	24
---	----

BorVárosMúzeum, Krems a. d. Donau, Alsó-Ausztria (AT)	26
--	----

LOISIUM élményszerű borászati központ és hotel, Langenlois, Alsó-Ausztria (AT)	28
---	----

Weinvierteli pincesorok, Hadres, Alberndorf, Galgenberg, Alsó-Ausztria (AT)	30
--	----

Pince & bor

Loukai premontrei kolostor, Znojmo/Znaim, Dél-Morvaország (CZ)	32
---	----

Valticei kastély borszalonja, Valtice, Dél-Morvaország (CZ)	34
--	----

Fugger-ház, Častá/Schattmannsdorf,
Bratislava/Pozsony régiója (SK) 36

Városi Vinotéka, Pezinok/Böding,
Bratislava/Pozsony régiója (SK) 38

Vinotékák és pincék, Trnava/Nagyszombat, (SK) 40

Pincesor, Cák, Vas megye (HU) 42

Pannonhalmi Apátsági Borászat, Győr,
Győr-Moson-Sopron megye (HU) 44

Tó & bor

Golsi Borkultúrház, Gols, Burgenland (AT) 46

Esterhazy Borászat II, Trausdorf an der Wulka,
Burgenland (AT) 48

Arachon érlelőpince, Horitschon,
Burgenland (AT) 50

Weninger Borászat, Balf,
Győr-Moson-Sopron megye (HU) 52

Tűztorony, Sopron,
Győr-Moson-Sopron megye (HU) 54

Fertő tó-Neusiedler See Világörökség,
Győr-Moson-Sopron megye (HU)
és Burgenland (AT) 56

Információk

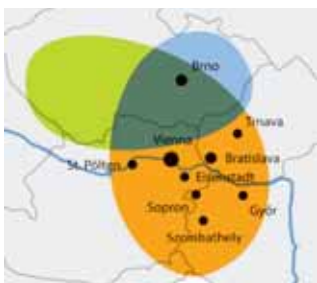
Online útikalauz route.centrope.info 58

Borral kapcsolatos négynyelvű glosszár 60

Partnerek és további információk 62

Impresszum & fotóindex 64

ÉLMÉNYT NYÚJTÓ ÚTVONAL EURÓPA KÖZÉPPONTJÁN ÁT

Aki a **centrope**-ban kel útra, annak hamar az az érzése támad, hogy fél Európát bejárta. A Dél-Morvaországot, Alsó-Ausztriát, Bécset, Burgenlandot, Nyugat-Szlovákiát és Nyugat-Magyarországot felölelő régió olyannyira sokszínű, hogy joggal szolgál rá a „Közép-Európa kicsiben” elnevezésre. A Közép-Európa Régió sokszínű látnivalókat kínál az ittlakóknak és az

idelátogatóknak. Alig van Európában még egy hely, ahol a városok ipari vonzaskörzetei és az érintetlen természet annyira egymás közvetlen közelében lennének, mint az **centrope**-ban. A Duna, a March és a Thaya ártéri területei alkotják a régió zöld tüdejét, az Alpok és a Kárpátok nyúlványai, valamint a Neusiedler See/Fertő tó csupán a legszembeűnőbb mozaikkockák a Közép-Európa Régió gyakran érintetlen természeti tájain. A kultúrát és szórakozást kínáló nagyvárosok - Bécs, Pozsony, Brno és Győr, valamint a négy kikapcsolódást nyújtó nemzeti park, a páratlan szépségű kultúrtájak és a számtalan sport- és szabadidős lehetőséget nyújtó természet szoros kapcsolata kiváló életminőséget biztosít a **centrope**-ban.

Látnivalók az ajtón kilépve

A „centropéerek” számára részben már magától értetődővé vált, hogy az idegenforgalmi kínálatot a határokon túl is igénybe vegyék. Határokon átívelő kerékpár- és túrautak, a nemzeti parkok és a védett területek, valamint a **centrope** városok és régiók gazdag kulturális kínálata nemcsak a helybelieket nyugtözik le. Azonban saját tapasztalatból tudjuk, hogy a **centrope** idegenforgalmi célállomásainak térképén van néhány „fehér folt”, mindenekelött az idegenforgalomban felkapott fő útvonalakon kívül eső területeken.

A **centrope**-útvonallal a Közép-Európa Régió idegenforgalmi szakemberei izgalmas koncepciókat gondoltak ki a régió át vezető, élményt nyújtó útvonalakra. Ezek a különleges útikalauzok a **centrope** régió látni- és felfedeznivaló helyeit a kitaposott turistaösvényeken túl is összakapcsolják egymással. A tematikus túrák a **centrope**-t közös régióként teszik élményszerűvé az ittlakóknak és az idelátogatóknak egyaránt. Ezen tematikus túrák egy része egynapos kirándulásra is alkalmas. Akinek több ideje van, az a régióban való hosszabb tartózkodásra is talál tippet. Szálláslehetőségek és látnivalók teszik teljessé a kínálatot.

Bor & építészet

A Bor & építészet **centrope**-útvonal az első ezen élményt nyújtó útvonalak közül, és olyan kiválasztott helyekre kalauzolja Önöket, amelyek a bor és az építészet kapcsolatát tükrözik. 24 példán mutatjuk be a borászatokat és a borpincéket, a borüzleteket és a kóstolóhelyeket, a borutakat és a kor építészetének gyöngyszemeit, amelyek kedvet ébresztenek a felfedezésre és a helyszínen való kóstolgatásra-ízlelgetésre. Reméljük, hogy ezzel az útikalauzzal sikerül felkeltenünk a kíváncsiságukat, és felkerekednek a határokon túlra is a sokszínű Közép-Európa Régió felfedezésére. A jelen kötet a **centrope** Interreg-projekt keretében a **centrope** partnervárosok és -régiók idegenforgalmi szövetségeivel és osztályai-val együttműködve készült, és német, szlovák, cseh, valamint magyar nyelven jelent meg.

Élményekben gazdag utazást kíván
a **centrope** munkaközössége

BOR & ÉPÍTÉSZET

A bornak mindig köze van a térhez is. Legyen szó a tájbeli, a kulturális vagy – mint esetünkben – az épített térről, a minőség és az élvezet, a történelem és a jelleg közti kölcsönhatás nem vitatható. Így a **centrope** élményt nyújtó útvonalai közül az első a nemes szőlőcseppek jegyében olyan 24 építészeti célhoz vezet, amelyet az Európa központjában tapasztalható történelmi, politikai és természeti hatások sokszínűsége jellemez.

A rég kiszáradt őstenger homokjában tekerdő pincelabirintustól egészen a legkorszerűbb termelőcsarnokig; ott ahol a politikai rendszerváltás során feledésbe merült borfajtákat új életre keltik, az itt összegyűjtött célok az építészet és a kultúra, a vallás és a történelem sűrű hálóját alkotják. Sokszínűségük ellenére mégis a régiók közös vonásaira mutatnak rá. A bortermelés kultúrtechnikája itt is, ott is bizonyos ipari építményeket kíván. A bor élvezete pedig szintén határokon átívelő vonásokkal rendelkezik.

Határokon átívelő borkultúra

A Weinviertel (Bornegyed) névtelen pincesorai a magyar Cák zöld dombjai között ismernek rá szalmafedeles rokonaikra. Földalatti pincelabirintusok mind az osztrák Retzben, mind a cseh Znojmban találhatóak. A történelmi kolostorok építményeinek jelenkori használata a kremsi domonkosok bormúzeumában ugyanúgy téma, mint a morva loukai premontrei kolostorban vagy a magyar Pannónhalmán, ahol a CZITA Építészeti Kft. korszerű préházában és pincéjében dolgozzák fel a bencések szüreti termését.

A „winery-boom” a nemzetközi kortárs dizájn jegyében elsősorban számos burgenlandi borászatban figyelhető meg, de a **centrope** régió többi részén is egyre inkább kikristályosodik ez a fejlődési folyamat. A morva Pouzdranyban épp most

fejezi be Josef Pleskot prágai építész a Sonberk Borászatot, és a Neusiedler See/Fertő tó magyar oldalán is megjelent a borászat modern építésze a „propeller z” innovatív építészeti iroda által kialakított Weninger Borászattal.

A bor nyújtotta élmény

Azt is mindenütt megtapasztalhatjuk, hogy a bor & építészet kiválóan alkalmas a szabadidő élményekben gazdag eltöltésére. Legyen szó akár a cseh straznicei szabadtéri múzeum történelmi bortermelői házainak színfalai előtt nyújtott folklorisztikus bemutatókról vagy a Steven Holl amerikai építész által tervezett és időközben építészeti mintaképpé vált LOISIUM borászati központ nyújtotta élményekről. A bécsi „heurige” (idei bort árusító zöldvendéglő) megfelelője megtalálható a szlovák Pesinok és Trnava bortermelő városok történelmi polgári házainak borozóiban is. Kóstolgatni-ízlelgetni és vásárolni pedig Pozsonyban a Mato Skoček, a nemrégiben befutott építész által tervezett „Vino dei vini” vinotékában ugyanolyan kiválóan lehet, mint az Eichinger és Knechtl tervezőpáros által megálmodott Ungar & Kleinnál Bécs központjában.

Az építészeti célpontokat a borral kapcsolatos tippek és tudnivalók egészítik ki, de a művészet élvezetére, túrákra, apró ajándéktárgyakra és rendezvényekre vonatkozóan is számos ötletet gyűjtöttünk csokorba. Az étkezésről sem feledtünk meg, kiderítettük azt is, hova érdemes betérni és megszállni. Ezek a helyek szintén minden esetben érdekességet jelentenek az építészet iránt érdeklődő utazóknak.

Borépítészet a hálón

A jelen „Bor & építészet” kötet valamennyi célállomása megtalálható a route.centrope.info online útikalauzban, amely ezen kívül még néhány vonzó kiegészítést és aktualizálást tartalmaz. A nextroom.at európai építészeti adatbankkal való közvetlen kapcsolat megalapozott építészeti információt eredményez. A kirándulások kényelmes előkészítéséhez további szolgáltatásként a hálón

országok és települések térképei, valamint a regionális idegenforgalmi szervezetek linkjei állnak rendelkezésre.

Néhány vonzó útvonalat már előkészítettünk Önöknek, de ugyanúgy mindenki saját maga is összeállíthatja személyes útvonalát. Valamennyi cél jól áttekinthetően megtalálható a térképen és aszerint, hogy építészeti célpontról, gasztronómiáról vagy szállásról van-e szó, megfelelő szimbólummal jelöltük őket. Akár egy adott régióba szeretnének ellátogatni, akár egy bizonyos építész munkáit szeretnék nyomon követni vagy a **centrope** városok valamennyi vinotékáját tervezik végigjárni – az online útikalauz segít Önöknek egyéni kívánságaik megvalósításában.

Még érdekesebb lesz a sorozat, ha megjelennek az Európa szívében élményt nyújtó útvonalak következő kiadásai, hiszen akkor kedvük szerint ötvözhetik az eredeti pincetúrát a legkorszerűbb hangversenycsarnok nyújtotta esti zene élvezetével, vagy a dizájn termálfürdőben töltött pihentető nap után a 70-es évek sikkes retró stílusú épületében élvezhetik a nemes nedűt. Akkor ugyanis az online útikalauzban az egyes **centrope**-útikalauzok legkülönbözőbb témái a borral, zenével, természettel vagy wellnesszel kapcsolatos sokrétű élményutazással állnak össze.

Keljenek tehát útra – először a bor & építészeti jegyében – és tapasztalják meg Európa szívében azokat az építészeti tereket, ahol préselik a szőlőt, ahol erjed és érik a bor, ahol bemutatják és kóstoltatják, illetve ahol isszák a nedűt és ahol ünnepelnek.

Helga Kusolitsch

UNGER & KLEIN WINE SHOP

Bécs (AT)

Bécs szívében is ízléses környezetben kóstolgathatjuk, és ha kedvünk tartja, meg is vásárolhatjuk a borokat. A Rudolfsplatz környéki klasszikus bécsi textilnegyedben található Unger & Klein Wine Shop magas termeiben Eichinger vagy Knechtl étteremspecialisták 1992-ben olyan borbárt rendeztek be, amely egyben borkereskedés is. Amint kinyitják a markáns utcai alumínium ajtókat, a betérők ritka borokkal és isteni harapnivalókkal tölthetik el az estét, miközben pillantásukkal végigpásztázhatják a gazdag kínálattal rendelkező borospolcot. A belteret kitöltő lendületes bútordarab ötletes világításával ragadja meg a betérőket és vezeti át őket a raktárba, illetve a másik vendégterembe. Itt minden egymásba folyik – az eladópult a bár, a polc egy szobor, ahol a vendég megkóstolhatja és megvásárolhatja a borokat. Egyéni tervezésű székek és sötét színű falborítás teszik teljessé a harmonikus összebenyomást. Azoknak a borkedvelőknek, akik még tovább szeretnének haladni az építészek nyomán, ajánljuk, hogy sétáljanak át a közelben levő MAK-ba (Iparművészeti Múzeum). Ott az Eichinger vagy Knechtl páros 15 évvel később az „Österreicher im MAK” étteremmel ismét gasztronómiai látványosságot alkotott – ahol még a mennyezetről is borospalackok lógnak le.

route.centrope.info/go/3441

EICHINGER VAGY KNECHTL ÉPÍTÉSZEK

Gregor Eichinger és Christian Knechtl, 1976 óta irodájuk van Bécsben, 1991-ben állami díjat nyertek az experimentális építészeti irányzatokkal.

A két osztrák gasztronómiai és kiállítói beltérek megkomponált kialakításával vált ismertté. Munkájukra az építészet, a művészet és a dizájn határterületén az interdiszciplináris megközelítés a jellemző.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Unger & Klein Wine Shop, A-1010 Wien
Gölsdorfasse 2, Tel +43 (1) 532 13 23,
www.ungerundklein.at

Hétfőtől péntekig 15-24 óráig, szombaton
17-24 óráig

VENDÉGLŐTIPP: „Österreicher im MAK”, Stubenring 5, A-1010 Wien, Tel +43 (1) 714 01 21
www.oesterreicherimmak.at. Naponta 10-2 óráig, konyha: 11.30-23.30-ig

„A Várszínháznak az a színésze, aki a zeneszobában kávézáskor néhány pohár bort ivott, hirtelen patetikus hitet tesz a természet mellett...”

Thomas Bernhard

Házi bornak készült üvegek és a bécsi 1/8-os borospohár

A kortárs környezethez illően az „egynyolcad” zöld veltelinít modern pohárból is ízlelgethetjük. A Miki Martinek tervei alapján Peter Noever által kifejlesztett dizájn-termékcsalád a történelmi gyökereket társítja a modern formával. A poharakat és az üvegeket a nagy múltú bécsi Lobmeyer cég gyártja, és a MAK (Iparművészeti Múzeum) Design Shop-jában kaphatók.

CHRIST BORÁSZAT

Bécs (AT)

A hagyományos bécsi „heurige”, amely évszázadok óta a társasági élet és a kedélyesség színhelye, a Christ Borászatban új ruhában mutatkozik be. Az egyik klasszikus bécsi borfajta jegyében a 400 éves családi hagyomány és a kortárs építészet társul harmonikus „vegyes eleggyé”. A virágzó termelői borkimérést, amelyhez borászati üzem is csatlakozik, a „raum werk stadt” építészei alakították át és bővítették. Az alkotóelv a hagyományos környezet és a modern borászat követelményei közti hídverésből adódott. Így nagyon világos és egyszerű formákat választottak, amelyek a beton, a kő és a fa kombinációjának köszönhetően sajátos jelleget alkotnak. A vinotékával és télikerttel rendelkező, újonnan kialakított bejárati rész Christ borosgazda kortárs építészetéhez való vonzódását tükrözi. A nagy odafigyeléssel helyreállított „régiből” otthonos, meghitt szögleteiben tömör faasztalnál átadhatjuk magunkat a bor és a kulinárium élvezetének. A bort kedvelő szülőkre is gondoltak. Az árnyékos szőlőlugasban nyugodtan ihatnak még egy pohárkával, miközben csemetéjük látótávolságon belül a játszótéren játszik.

route.centrope.info/go/3794

A BÉCSI HEURIGE Ha a „heurigéről” beszélünk, akkor két dologra gondolunk. Egyrészt azt a fiatal bort értjük ezen, amelyet a november 11-i Márton-naptól a következő év Márton napjáig „heurigének” neveznek, és utána válik „óborrá”. És természetesen a termelői borkimérés helyét is „heurigének” nevezzük.

VEGYES ELEGY A vegyes elegy különböző szőlőfajtákból – mint pl. zöld veltelini és fehér burgundi – készült fehérbort jelöl. A különböző fajták egy szőlőskertből származnak, és a termésüket együtt szüretelik és préselik.

KAPCSOLAT / NYITVATARTÁSI IDŐ:

Christ Borászat, Strebersdorf, Amtsstraße 10-14, A-1210 Wien, Tel +43 (1) 292 51 52
www.weingut-christ.at

Heuriger: páratlan hónapokban
naponta 15 órától

Borászat: telefonos bejelentkezés alapján

„Most igyunk még egy üveg bort, holloderó! Akkor is, ha nem ez lesz az utolsó, holloderó!” Bécsi dal

Termelői borkimérés

A középkorban Bécs egyik fő bevételi forrása a bor volt, ezért a városi hatóság szigorúan felügyelte annak minőségét. Csak miután a hivatalos borellenőr engedélyezte a bor kimérését, küldték ki a „borkikiáltót”, aki egy fenyőággal futott végig az utcákon. Egy ilyen ágat tűztek ki a borosgazda házának kapuja fölé is, és a német szójáték alapján innen kapta a termelői borkimérés is a nevét.

WIENINGER BORÁSZAT

Bécs (AT)

Stammersdorf a Bisamberg lábánál azon bortermelő települések egyike, amelyek már rég Bécshez tartoznak, azonban a mai napig megőrizték falusi jellegüket. A történelmileg kialakult struktúrák iránti tisztelet ellenére a 100 éves Wienerer Borászat átépítésével olyan rendkívüli építmény jött létre, amely korszerűségében semmiben sem marad le a gyakran „a bécsi bortermelés úttörőjének” nevezett építető haladó szelleme mögött. Fritz Wienerer a jeitler_stiebellehner építészeket bízta meg azzal, hogy a 100 éve fennálló duplaszárnyú vincelléruvart igazítsák a bortermelés és a heurige-üzem jelenkori követelményeihez, és egyidejűleg bújtassák egyéni építészeti külsőbe. A történelmi utcafrontot meghagyták, „kibelezték” és borkóstoló-teremmel és galériával keltették új életre. Az udvarban létrehozott új raktárszárny talpazataként szolgál egy kiterelbelyesedő négyszögletű építménynek, amely markáns vörös színével az udvar építészeti márkajelvévé vált. A vörös szín visszaköszön a prezentációkhoz és borkóstolókhöz használt belső terekben is. Az egész harmonikus egységét a külső térben kialakított lugas még inkább hangsúlyozza majd.

route.centrope.info/go/3805

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Wienerer Borászat & Heuriger, Stammersdorfer Straße 78 & 80
A-1210 Wien, Borászat: Tel +43 (1) 290 10 12, Heuriger: Tel +43 (1) 292 41 06
www.wieninger.at

Helybeni eladás: hétfőtől péntekig 8-17 óráig, Heuriger: szerdától péntekig 15-24 óráig, szombat, vásár- és ünnepnap 12-24 óráig

VENDÉGLŐTIPP:

A Lackner család borászata és borkimérése
Hauptstraße 43, A-2102 Klein-Engersdorf
Tel +43 (2262) 749 82
www.lackner-der-heurige.com
Naponta 11 órától

„Az én vízióm a bécsiesség megjelenítése a borban. A Bécsi medencében csodálatosan adott a talaj, a fekvés és az éghajlat összjátéka. Minden korttyal Bécset ízlelgetjük.” Fritz Wiener

A Bisamberg körül

A Bisamberg körüli tematikus utat azoknak a mozgásra vágyó borkedvelőknek ajánljuk, akik szeretnék összevetni a bécsi és az alsó-ausztriai heurigéket. A tölgyfa hordókra elhelyezett információk és a környék legendái, a régi prэшázakkal övezett festői szurdokok és a gyönyörű kilátás a Bécs és Alsó-Ausztria közt húzódó tartományhatáron átívelő, változatos vándorutat ígérnek. A bisambergi pályaudvarról az S 3-as gyorsvasúttal, Stammersdorfból a 31-es villamossal vagy Strebersdorfból a 26-os villamossal lehet elindulni.

VINO DEI VINI VINOTÉKA

Bratislava/Pozsony (SK)

Pozsony városában is gyakran találkozunk a bor témával. Természetesen nem annyira a bortermelésről, sokkal inkább a borkereskedelemről és a bor élvezetéről van szó. És természetesen magas szinten. Végül is a Franciaországon kívül előállított első franciapezsgő (champagner) pozsonyi termék volt, amelynek köszönhetően aztán a Kis-Kárpátok fehérborai világszerte ismertté váltak. Rövid ideje a város központjában található új vinotékában kiváló bor és építészet társul egymással. Martin Skoček fiatal építész egy lakóház alsó szintjén a Vino dei vini Vinotéka izléses üzleti dizájnjal valósította meg első projektjét. Értékálló anyagokkal és világos formatervezéssel sikerült egyesíteni egymással a frissítő modernizmust és a történelmi pince hangulatát. Ha lemegyünk a fekete lépcsőalagúton, akkor három nagyvonalú, egymás mellé sorakoztatott terembe jutunk. És teremről teremre különlegesebbé válik az alkotás – az általános eladótértől a pihenő övezeten keresztül a legnemesebb cseppekkel büszkélkedhető VIP-részlegig. A masszív betonpult uralja az eladóteret, a beépített polcok sima felületeivel és a tölgypadlóval ellenpontoszza a vakolatlan téglafal nyersségét, és kiadós borkóstolóra csalogat.

route.centrope.info/go/5124

MARTIN SKOČEK ÉPÍTÉSZ

A szlovák építészek között nemrégiben ismertté vált fiatalember. 1984-ben született, így még a pozsonyi Műszaki Egyetem építészmérnök hallgatója. Érdeklődésének középpontjában az anyag és a tér kompozíciója áll. Öntudatosan társítja a fiatalos spontenitást az alkotó kiegyensúlyozottságával, amivel már sikerült is elismerést aratnia.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Vino dei vini Vinotéka
Spitalska Ulica 51, SK-81108 Bratislava
Tel +421 (915) 289 273
www.vinodeivini.sk
Naponta 14-20 óráig

HOTELTIPP: Hotel Matyšák, Pražská 15, SK-81104 Bratislava, Tel +421 (2) 206 34 001
www.hotelmatsyak.sk. Étterem: hétfőtől vasárnapig 7-10 óráig és 11.30-22 óráig
Vinotéka: hétfőtől vasárnapig 10-22 óráig

A fiatal bor ünnepe

Minden év november 11-én, Szent Márton ünnepén a pozsonyi Szent László kápolnában megáldják az új szőlőtermést. Ekkor a Primazia tér körüli történelmi központ kis utcáiban számos rendezvénnyel ünneplik a fiatal bort. A környékbeli bortermelő területekről érkezett borosgazdáknál pedig ott helyben meg is lehet kóstolni a nedűt.

SV. URBANA VINOTÉKA

Bratislava/Pozsony (SK)

Ha borról van szó, akkor egy történelmi bérház pincéjében található Pozsony egyik legjobb helye. Nem véletlenül nevezték el a vinotékát Szt. Orbánról, a borász és a borosgazdák védőszentjéről. A Sv. Urbana Vinotéka a történelmi városközpontban, a Primitiál tér közelében, a zsidó gettót elválasztó egykori határvonalon található. 1900 körül a Klobočnicka utcában pompás neobarokk stílusú bérházakat építettek. A vinotékának helyet adó 2-es házszámú épület 1893-ban a városi nyugdíjalap forrásaiból Henricha Szántoa, az akkori városi építőmester tervei alapján épült. Neobarokk homlokzati díszek díszítik az utcafrontot, az udvarban pedig megmaradt az a reneszánsz kerti ház, amelyben 1778 született Johann Nepomuk Hummel, a híres zeneszerző és karmester. A pincében a barokk bőség a gazdag borkínálatban jut kifejezésre. Az igényes borkedvelők különleges válogatásra lelnek itt. A nagy nemzetközi nevek mellett azonban mindenekelőtt a minőségi borokat termelő szlovák borosgazdák finom borait gyűjtötték csokorba. Ezeket meg lehet kóstolni, és természetesen barokk stílusban is lehet itt ünnepelni.

route.centrope.info/go/5121

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Sv. Urbana Vinotéka, Klobočnicka 4, SK-81101 Bratislava

Tel +421 (2) 544 32 537, www.vinotekasvurbana.sk

Üzlet: hétfőtől péntekig 10-18 óráig, szombaton 10-14 óráig

Pince: hétfőtől vasárnapig 18-24 óráig

VENDÉGLŐTIPPEK:

KOGO étterem, Hviezdoslavovo nám 21

SK-81102 Bratislava, Tel +421 (2) 546 45 094

www.kogo.sk

Naponta 10-24 óráig

UFO étterem

Nový most, Bratislava

www.u-f-o.sk, Tel +421 (905) 499 108

Naponta 10-23 óráig

„Ha Orbán napján jó az idő, majd meglátod, lesz sok szőlő.”
Parasztregula

Szent Orbán védőszent

A 4. században Langres és Autun püspöke (a mai Franciaországban). A legenda szerint üldözői elől egy szőlőtöke mögé bújt, ezért is ábrázolják sokszor szőlőfürttel vagy szőlőtökével a kezében. A borosgazdák védőszentjének tartják és sokszor összekeverik I. Orbán pápával, akire május 25-én emlékezve szintén Orbán-napot ünnepelünk, amikor is számos bortermelő vidéken búcsújárást tartanak.

SONBERK BORÁSZAT

Pouzďřany, Dél-Morvaország (CZ)

A Pálava tó napfényes lankáin, nem messze a dél-morvaországi mikulovi borközponttól évszázadok óta telt, aromatikus borokat termelnek. A Sonberk-vincellérek már a XVI. században is a prágai vár megbecsült beszállítói voltak, és 2007 nyara óta a Sonberk Borászat az ország legkorszerűbb borászata. Josef Pleskot cseh építész jól átgondolta a telephely kialakítását. Vitruv, az egykori római építész udvarház építésével kapcsolatos gondolatait ugyanúgy segítségül hívta, mint a ying és yang harmonijáról szóló keleti tanokat. A gazdag szőlőskertekbe beágyazva a borászatból gyönyörű kilátás nyílik a tó tükröződő vízfelületére és a szemben lévő pavlovi hegyekre. Az épület formáját az a rend határozza meg, amelyet Pleskot a borászat legfontosabb alapelveként tart. A hordók és palackok szabályos sorai visszaköszönnek az épület világos geometriájában. A föld alatt termelnek, a borkóstoló helyiségek azonban a felső szinten vannak, ott, ahol vendéglakosztályok is találhatóak – azoknak a borkedvelőknek, akik reggel egy pillantást szeretnének vetni az idilli tájra, miután este a pohár fenekére néztek.

route.centrope.info/go/5093

JOSEF PLESKOT ÉPÍTÉSZ

1991-től műterme van Prágában, számos díjat nyert. Munkájának egyik súlypontja a történelmi épületek helyreállítása és kortárs bővítése. Így a prágai vár vadaskertjének szakaszát Mies van der Rohe-díjra jelölték. A Cseh Köztársaság berni és müncheni nagykövetségi épületeinek köszönhetően szintén nemzetközi hírnévre tett szert.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Sonberk Borászat, sklep č. 61, Strachotínská ulice, CZ-69126 Pouzďřany

Tel +420 (548) 140 445, www.sonberk.cz

2007 szeptemberétől naponta 10-24 óráig

A Mikulovi kastély borbemutatója, Zámek 1, CZ-69215 Mikulov, Tel +420 (519) 510 255

www.rmm.cz, www.mikulov.cz. Hétfő kivételével naponta 9-17 óráig (belépés 16 óráig)

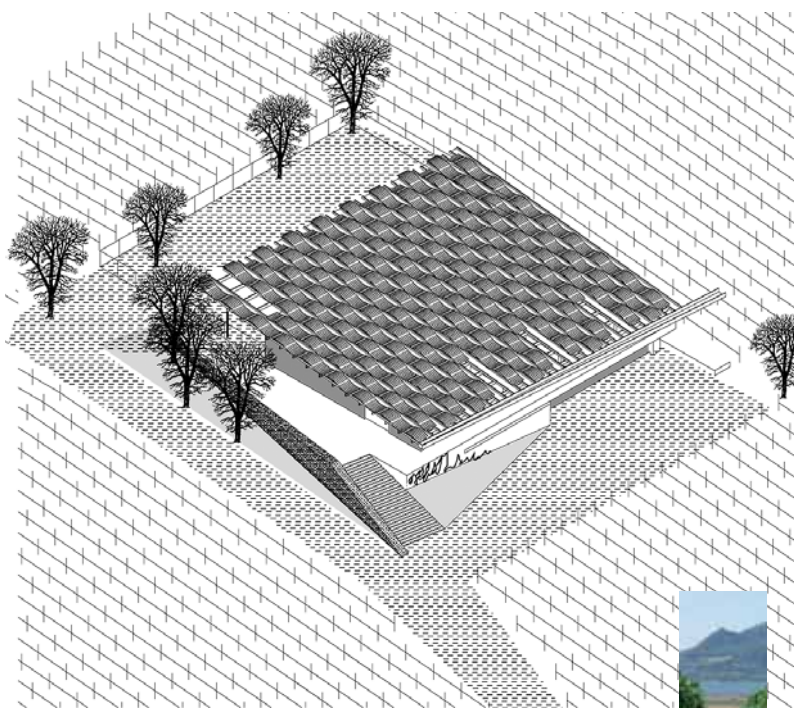
HOTELTIPP:

Hotel Kravi Hora, Bořetice č. 510, CZ-69108 Bořetice - Kraví hora

Tel +420 (519) 430 090-093. www.kravihora.cz

„A bor megéneklésénél sokkal jobb annak kortyolgatása. De hát nem ihatunk szüntelenül, ezért örvendetes, hogy a borról néhány dolgot olvashatunk is!”

J. Kuthan

A Mikulovi várkastély borászati kiállítása

Borral kapcsolatos történelmi és jelenkori tudnivalókkal ismerkedhetünk a Mikulovi várkastélyban. A kastély pincéjének különlegessége a történelmi óriáshordó. A 101 000 liter űrtartalmú hordó elkészítésén 1643-ban egy kádár 38 héten keresztül dolgozott három inasával. Az értékes kiállítási darabok mellett a kastélyban borértékesítés is folyik.

BORHÁZAK BAROKK EGYÜTTESE

Pavlov, Dél-Morvaország (CZ)

Mikulov környéke a meleg, száraz éghajlatnak és a mésztartalmú talajnak köszönhetően már évszázadok óta ismert mint borvidék. A pavlovi hegyek lábánál elterülő régió hagyományos szőlőfajtáihoz tartozik a zöld veltelini és az olaszrizling. A Mikulov környéki hagyományos bortermelő települések számtalan építészeti műemlékét az új bortermelő tanösvény mentén fedezhetjük fel. Az egyik legérdekesebb állomás Pavlov, a kis bortermelő város, ahol számos vincellérház maradt meg a reneszánsz és a barokk korból. A XVII. századi pinceházak összefüggő együttese látható például Česká ulicén. Ezek a jellegzetes oromtetejű házak a vincellérek munka- és lakóhelyeül is szolgáltak. A földszinti bejáraton jutottak be a présházba és a pincébe, a felső szinten lakott a borosgazda a családjával. A vincellérfalu egykori tehetősége tükröződik a gazdag barokk díszítésekben. Az oromzaton látható virág – toboz és levél – formájú szobrok és valamelyik szent homlokzati falfülkében kötelezően elhelyezett szobra ugyanúgy a bortermelés egykori jelentőségéről tanúskodnak, mint a boroshordókat és préseket díszítő művészi fafaragások.

route.centrope.info/go/5116

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Borházak barokk együttese, Česká ulice, CZ-690 02 Pavlov

VENDÉGLŐTIPP:

Vinná galerie, Lužánecká 16, CZ-602 00 Brno, Tel +420 (545) 210 133
www.vinnagalerie.cz. Hétfőtől péntekig 10-21 óráig

A VĚSTONICEI VÉNUSZ

Pavlov közelében, Dolní Věstonicében bukkantak rá Csehország legismertebb régészeti leletére, a věstonicei Vénuszra. 1925-ban fedezte fel Karel Absolon a 26 000 éves szobrot, a mammutvadászok feltárt településén.

Bor a galériában

A Brno szívében található borgalériában művészet és bor talált egymásra. A régi, művészien kialakított boltíves pincében Tomas Vican és Martina Vicanova vintékát rendezett be, ahol rendszeresen tartanak fotó-és egyéb művészeti kiállításokat.

STRÁŽNICEI SZABADTÉRI MÚZEUM

Strážnice, Dél-Morvaország (CZ)

Dél-Morvaország bortermelői hagyományába betekintést nyerhet a látogató a Strážnicei Szabadtéri Múzeumban. Itt a 70-es években Morvaország minden részéből 65 történelmi építményt gyűjtöttek egy falumúzeumban össze. A területen külön részt szentelnek a bortermelésnek, amely a March termékeny völgyei mentén a mezőgazdaság alapját képezte. A szeretettel berendezett vincellérházakban és borpincékben a hagyományos berendezési tárgyak ugyanúgy megtalálhatók, mint a történelmi munkaeszközök, amelyet a néprajzi rendezvények keretében újra és újra használnak is. A mezőgazdasági és történelmi körülményekkel létrehozott szőlőhegy betekintést nyújt a szőlőművelés technikájába a kezdetektől napjainkig, és mint olyan egyedülálló cseh területen. A legöregebb épületek egyike egy barokk sörfőzde. A falusi étteremben ma jellegzetes specialitásokat kóstolhatunk meg. Figyelmükbe ajánljuk a népies kézművesség környezetében megőrzött számos példáját. A kerámiák, fonott dolgok és textíliák a bejárat melletti információnál kaphatók, valamint itt szolgálnak a népművészek címeivel és rendezvénytippel is.

route.centrope.info/go/5111

STRÁŽNICEI KASTÉLY

Érdemes megtekinteni a Strážnicei kastélyt is, amelyet a XVI. században a Zierotin

nemesi család urai alapítottak. Ma itt borászat is működik, amelynek a borait nagy fahordókban tárolják. A kastély borpincéje látogatásokat, borkóstolókat és rendezvényeket kínál. www.straznicko.cz

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Strážnicei Szabadtéri Múzeum, Zámek 672, CZ-696 62 Strážnice

Tel +420 (518) 306 611, www.nulk.cz

Keddtől vasárnapig 9-17 óráig, hétfőn zárva

Bata Kanál

CA Aquatour, Zámecká 2, CZ-698 01 Veselí nad Moravou

Tel +420 (518) 322 400, www.batakanal.cz

Bat'a csatorna

Sétákra és kerékpáros kirándulásokra a festői Bat' a csatorna melletti utak kínálnak, amely korábban a széntutajosok szállítási útja volt, ma pedig a magán célú hajózás előtt is megnyitották. Festői partszakaszok és érdekes technikai gátak találhatók a morva víziút mentén, amely valamivel délebbre a Marchba torkollik. Sétahajózás bejelentkezés alapján.

BORVÁROSMÚZEUM

Krems a. d. Donau, Alsó-Ausztria (AT)

Krems történelmi bortermelő város a Wachau-nak, azaz annak a legismertebb alsó-ausztriai borvidéknek a kapuja, amelyet a kanyargós Duna és a szőlőskertek napsütötte teraszai jellemeznek. A festői óváros a példaértékűen restaurált épületegyütteseivel nyugózi le az idelátogatókat, de az ezt ellenpontoszó, ügyesen kialakított modern stílussal meg is lepi őket. A BorVárosMúzeum is az épület történelmi állagát ötvözi a kortárs kialakítással. Az egykori domonkos rendi kolostort 1996-ban Fraz Gschwantner St. Pölten-i építész újonnan adaptálta. A XIII. századi Közép-Európa egyik legjelentősebb, gótikus keresztfolyosóval és tágas pinceboltozatokkal rendelkező kolostoraként az épületben lenyűgöző kiállítótermek vannak, amelyek a borászati múzeumnak és kulturális rendezvényeknek adnak helyet. A kiállítóterekben a szokatlan fényvezetést és minimalista acélbeton falakat használó kortárs építészet lehetővé teszi, hogy hatásosan helyezték el a bor kultúrtörténetébe bepillantást nyújtó kiállítási tárgyakat. A festői Dominikanerplatz az évente megrendezésre kerülő WACHAUfilmFESTIVAL és számos borral kapcsolatos rendezvény színhelye.

route.centrope.info/go/5060

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ

Kremsi BorVárosMúzeum, Körnermarkt 14, A-3500 Krems, Tel +43 (2732) 801 567, www.weinstadtmuseum.at. 2007. márc. 1-től nov. 25-ig szerdától szombatig 10-18 óráig, vasárnap 13-18 óráig, hétfőn és kedden (kivéve ünnepnap) zárva

wein.sinn, Sandgrube 13, A-3500 Krems, Tel +43 (2732) 855 11-33, www.sandgrube13.at
Borral kapcsolatos élmény és házi eladás: hétfőtől szombatig 10-17 óráig, májustól októberig még vásár- és ünnepnapokon is 10-16 óráig. Látogatás csak vezetéssel 10 és 14 óra-kor vagy előzetes bejelentkezés alapján.

UND KOLOSTOR

Az ingyencék és a bor kedvelői az Und kolostorban egyaránt megtalálják számításukat. Az Eichinger vagy Knechtel által revitalizált kapucinus kolostor gourmet-éttermében, borakadémiáján és vinotékájában mindent megtalálunk, ami szem-szájnak ingere.

VENDÉGLŐTIPPEK

UND Kolostor Mörwald étterem, Tel +43 (2732) 70 493, www.moerwald.at

Keddtől szombatig, 12-14 óráig és 18-22 óráig,

Noitz borkereskedés az UND kolostorban, Tel +43 (2732) 70 704, www.klosterund.at

Keddtől péntekig 11-19 óráig, szombaton 10-19 óráig, vasárnap 11-17 óráig

wein.sinn a kremsi borosgazdák ötlete

A város keleti peremén lévő szőlőkben, a Sandgrube 13-ban a kremsi borosgazdák érzékszerveinkre ható, borral kapcsolatos élményhelyet hoztak létre. A szőlőskertben egy eredeti „örzökunyhó” árnyékában (a ford. megjegyzése: régen itt tárolták a szőlőt, mielőtt bort készítettek belőle, és egyben így óvták, nehogy „lába keljen”), előttünk a göttweigi apátság látványával ízlelgethetjük a zöld veltelinit, és a bor.művészet.teremben megcsodálhatjuk a

brazíliai művésznő, Georgia Creimer „Hands on Tables” c. munkáit. Egyházi ihletésű pince és borkóstolási, ill. -vásárlási lehetőség teszi teljessé a nemes nedű nyomában tett látogatásunkat.

LOISIUM ÉLMÉNYSZERŰ BORÁSZATI KÖZPONT ÉS HOTEL Langenlois, Alsó-Ausztria (AT)

A LOISIUM a nemzetközi „winery-boom” osztrák zászlóshajója, és az építészeti iránt érdeklődők és a borkedvelők zarándokhelyévé vált. A kortárs építészeti, az izgalmas elrendezések és a „Wine&Spa” Hotel valamennyi érzékszervre ható kirándulást tesznek lehetővé.

A látogatóközpont tompán csillogó alumínium kockája jelszerűen áll a langenloisi szőlőhegyek között. A bortermelés motívumaival Steven Holl a hely jellegét - szobrászhoz hasonlóan – építészeti formába öntötte. A történelmi pincefolyosók labirintusai a homlokzat geometrikus fényréseiben köszönnek vissza, üvegpalcokkat és parafadugót pedig a beltérben használ. A kávéházzal és vinotékával rendelkező bejárati részből jutnak a látogatók a földalatti élményvilágba. A 900 éves, több száz méter hosszú pincefolyosókon Steiner Sarnen svájci formatervezők az érzékek misztikus világát alakították ki, amely a mondákból ismert szőlőhegyi kecskétől a modern bortermelésig vezeti a látogatót.

A langenloisi szőlőhegy a ko a la tájtervezők művészi borkertjével és a LOISIUM hotellel vált teljessé. A formatervezett szállodát a szerkezetkész állapottól az ajtógombig szintén Steven Holl tervezte. Gourmet-éttermével és spa-kínálatával pihentető keretet nyújt a borral kapcsolatos élményeink megéléséhez.

route.centrope.info/go/5057

STEVEN HOLL ÉPÍTÉSZ

1976 óta saját építészirodája van New York-ban, az USA-ban és Európában is oktat, számos díjat nyert. Steven Holl építészetének sikere a szoborszerű megformázásban, valamint a tér, a szín és az anyag költészete iránti érdeklődésében rejlik. Épületei a lenyűgöző termegoldásokat rejtő rajzszerű homlokzataival nyerik meg a szemlélőt.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

LOISIUM Weinerlebniswelt, Loisiumallee 1, A-3550 Langenlois, Tel +43 (2734) 322 40-0 www.loisium.at. Nyitva naponta 10-19 óráig. A pincében a hőmérséklet kb. 12°C, gondoljanak a megfelelő öltözetre.

Hotel LOISIUM

Tel +43 (2734) 771 00-0

www.loisiumhotel.at

„Aki bort iszik, jól alszik, aki jól alszik, nem vétkezik, aki nem vétkezik, az megüdvözülni. Tehát aki bort iszik, az megüdvözülni.”

William Shakespeare

Heimo Zobernig szobra a Bogárhegyen (Käferberg)

A földalatti élmények után a környék borvidéke is sok mindent kínál. A Bogárhegyen már messziről látható Heimo Zobernig „Név nélküli szobra”. A Bründlmayer hagyományokban gazdag borászatának közepén a szobor egy túldimenzionált szőlőfürthöz hasonlít, és így a település jelképévé válik. Művészet közterületen: www.publicart.at

WEINVIERTELI PINCESOR

Hadres, Alberndorf, Galgenberg, Alsó-Ausztria (AT)

A pincesor alsó-ausztriai jellegzetességnek számít – Hadres, Alberndorf és Galgenberg pincesorai különösen szép példái ennek. Az egymás mellett sorakozó „kémény nélküli házak” a környékre jellemző névtelen építészet termékei, amikor is építész nélkül építkeztek és ezzel is meghatározóan alakították a kultúrtájat. Itt még mindig szőlőt préselnek, bort kóstolnak, tárolnak és árusítanak. Funkcionálisan és körültekintően a tájba illeszkedve és a természettel összhangban építettek a présházak hosszú sorát. A pincesorok követik a szurdokokat, rásimulnak a teraszok élére, körülfogják a pincedombokat vagy egy völgyteknőben egymás mellett állnak.

Geológiai oka van annak, hogy a pincesoroknak ez a jellegzetes formája szinte kizárólag Alsó-Ausztriában található meg: a löszös és homokos talajba viszonylag könnyen tudtak pincéket ásni.

A borpince körül aztán hamarosan nemcsak a bor jellegzetes kultúrája alakult ki, hanem a bor élvezetéé is. A pincesorok ünnepei a borkedvelőket minden évben, május első napjaitól a hangulatos őszi szüretig társasági összejövetelekre és a nemes nedű kóstolgatására csábítják. A pincessori ünnepek aktuális időpontjai a következő címen találhatóak: www.weinstrassen.at.

route.centrope.info/go/5087

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Retzi élménypince, Hauptplatz 30, A-2070 Retz, Tel +43 (2942) 2700, www.erlebniskeller.at
Vezetések májustól októberig naponta 10.30-kor, 14 és 16 órakor, novemberben és decemberben naponta 14 órakor

HOTELTIPP:

Therme Laa – Hotel & Spa
Thermenplatz 1
A-2136 Laa a. d. Thaya
Tel +43 (2522) 84 700-0
www.therme-laa.at

„A lösz jó termőtalajt biztosít a szőlőnek és megkönnyíti a mély, tartós pincék ásását. Így kapta a Manhartsberg alatti negyed a Weinviertel (Bornegyed) sokat ígérő, megtisztelő nevet.” Alfred Komarek

A retzi élménypince

Ausztria legnagyobb történelmi pincéjét Retzben tekinthetik meg. A retzi élménypince szerteágazó labirintusa részben három szinten, több mint 20 km hosszúságban húzódik, és ily módon hosszabb, mint a felszín feletti úthálózat. A pincében való vezetéshez megfelelő öltözetet ajánlunk (10-12°C), a felmelegedésben egy pohár retzi bor segít.

LOUKAI PREMONTREI KOLOSTOR

Znojmo, Dél-Morvaország (CZ)

12

650 000 palack bort tárolnak a loukai premontrei kolostor középkori boltíves pincéjében. A hatalmas kolostoregyüttest 1190-ben II. Konrád Ottó cseh fejedelem alapította. A II. József általi kolostorreformig itt volt a znojmoi régió szellemi, művészeti és gazdasági életének a központja. Néhány éve Louka ismét a bor jegyében áll, és ezzel ismét kapcsolódik a több száz éves hagyományhoz. Már a premontreiek érdemeket szereztek a dél-morvaországi bortermelés fejlesztésében. A barokk épületegyüttest egy ismert znojmoi bortermelő keltette új életre. A kolostor helyiségeiben vinotéka és borszaküzlet mellett a bortermelésről és a kádármesterségről tájékoztató múzeum is található. Az épület a nemzetközi konferenciáknak és rendezvényeknek is stílusos keretet biztosít. A kolostor azonban további felfedezőutak kiindulópontja is. Különösen a pincerajongók találják itt meg számításaikat. A világon az egyik legnagyobb, a jezsuita rendek által épített keresztboltozatos pince Znojmo Přímětice nevű városrészében ugyanúgy a nevezetességek közé tartozik, mint a középkori pincerendszernek a város utcái alatt szerteágazó földalatti labirintusa.

route.centrope.info/go/5105

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Loukai premontrei kolostor, CZ-671 81 Znojmo, Tel +420 (515) 267 458 www.znovin.cz. Áprilistől szeptemberig naponta 9-18 óráig, októbertől márciusig hétfőtől szombatig 9-18 óráig, vasárnap 9-12 óráig (csak bejelentkezésre). Kiállítások/vezetések: állandó kiállítás április 9-től szeptember 30-ig 9-18 óráig (vezetéssel) és bejelentés alapján.

Festett pince, CZ-671 22 Šatov, Tel +420 (515) 267 458, www.znovin.cz

Április 10-től május 31-ig szombat, vásár- és ünnepnap 9-18 óráig, június 1-től 31-ig, augusztusban hétfőtől vasárnapig 9-18 óráig, szeptember 1-től 30-ig szombat, vasárnap 9-18 óráig vagy megkeresés alapján (Tel +420 (721) 754 548)

Keresztpince, CZ- 669 04 Znojmo, Tel +420 (515) 225 014

Január 10-től augusztus 31-ig hétfőtől péntekig 7-14 óráig

VENDÉGLŐTIPP: Moravský sklípek v Šatově étterem és borospince, CZ-671 22 Šatov 337 Tel +420 (515) 232 218, 723 685 551, www.jiridocekal.wz.cz. Keddtől szombatig 11-22 óráig, vasárnap 11-20 óráig. Borkóstoló vezetéssel, egy tanszülőhegy megtekintése

Festett pince Šatovban

A Znojmotól délre lévő Šatovban látható festett pince meghökkentő naív művészetet rokonít a pince hátborzongató hangulatával. Egy környékbeli népművész éveken át csupán gyertyafény mellett nagyon egyszerű eszközökkel dolgozott a figuratív és geometriai motívumokkal díszített, fantáziadús plasztikus dekorációon.

A VALTICEI KASTÉLY BORSZALONJA

Valtice, Dél-Morvaország (CZ)

A hagyományos valticei borvidék közepén, nem messze az alsó-ausztriai határtól található a Lednicei és a Valticei kastély hatalmas parkjai, amelyeket az UNESCO a Kulturális Világörökség részévé nyilvánított. A XVIII. században kertekből, tavakból, folyókból és erdőkből kialakított mozaikot romantikus szoborcsoportok, oszlopfolyosók, templomok és egy mór minaret osztják meg. A két kastély egyike, a Johann Bernhard Fischer von Erlach közreműködésével átépített Valticei kastély a Cseh Borszalón székhelye. A történelmi pincehelyiségekben mutatják be Csehország száz legjobb borát. A kiállítás modern kialakítása a bor iránt érdeklődőket részletes információkkal látja el a bortermelésről és a borfajtákról – végülis Valtice Csehország legrégebbi bortermelői szakiskolájának a székhelye is. De a borkóstoláshoz különleges környezetet kereső borkedvelők is jó helyen járnak itt. A Liechtensteini hercegek egykori lovaspályáján rendszeresen tartanak borvásárokat a kastély barokk színpalái előtt.

route.centrope.info/go/5096

JOHANN BERNHARD FISCHER VON ERLACH ÉPÍTÉSZ

1656-ban született Grazban, az osztrák barokk első nagy építőmesterének számít. I. József idején ő lett a császári építésügy vezetője és így olyan jelentős építményeket hozott létre, mint a salzburgi „Kollegienkirche”-t és a bécsi „Karlskirche”-t. Építőművészete mindig politikai szerepet is játszott, és ily módon kifejezésre juttatta a Habsburg Birodalom jelentőségét.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Valticei kastély borszalónja, Zámek 1, CZ-691 42 Valtice, Tel +420 (519) 352 072
www.salonvin.cz

Keddtől csütörtökig 9.30-17 óráig, péntektől vasárnapig 10.30-18 óráig
 Csoportos vezetés előzetes bejelentés alapján vasárnap 10.30-17 óráig

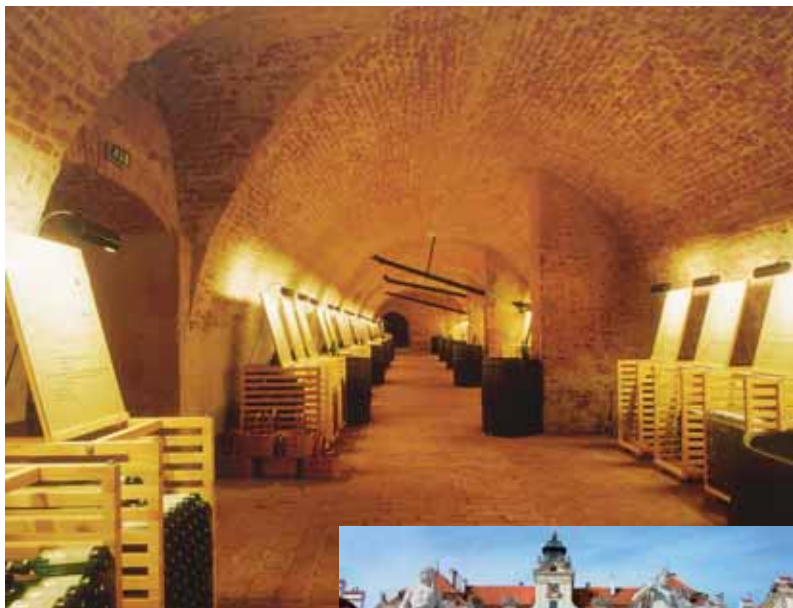
VENDÉGLŐTIPPEK:

Anna Balíková Borpince, Pod parkem 13, CZ-691 42 Valtice

Telefonos helyfoglalás a következő számon: +420 (608) 224 132 vagy +420 (777) 072 879

„Nincs annál szebb rím és strófák nélküli költészet, mint amikor barátok borozgatnak és szavak nélkül is megértik egymást.“

V. Závada

Minaret a lednicei kastélyparkban

A Valticei és a Lednicei kastélyok közti, hosszú sétákra hívogató, tágas parkban magasodik az 1797-ben, az akkori ízlés szerinti mór stílusban épült minaret. A 63 méter magas toronyból gyönyörű kilátás nyílik a tájpark természeti és építészeti látnivalóira.

FUGGER-HÁZ

Častá/Cseszte, Bratislava/Pozsony régiója (SK)

Častában (Cseszte), a pesinoki járásban található kis bortermelő városban a bor-kedvelők építészeti gyöngyszemre bukkanak, amely a legjelentősebb középkori európai kereskedőházak egyikének a hagyományát követi. A Fugger-ház annak az augsburgi kereskedőcsaládnak a képviselőjéről kapta a nevét, amely szoros kapcsolatban állt a Habsburg Birodalommal. A jelentős úrilakot 1540-ben építették Červený Kameň uralkodása idején, akinek a székhelye a közeli vár volt. Mindkét épület építőmestereként a pozsonyi Jan Spazzot nevezik meg.

A Roman Machaj építész által helyreállított épületben történelmi boltozatos pince található, amely a Kis-Kárpátokban az egyik legnagyobb ilyen jellegű helyiségnek számít. Ma a Fugger-féle pinceüzem központját alkotja. Innen az igényes borkóstolók mellett a szőlőhegyeken rendezvényeket is szerveznek. Az évente megrendezésre kerülő „Szőlőhegyi nap” a Doľany és Dolné Orešany között található pincékbe és szőlőkbe csalogatja a bor iránt érdeklődőket, ahonnan csodálatos kilátás nyílik a Duna-síkságra. A borok mellett a kulináriumi különlegességeket élvezhetik a látogatók, és informatív bepillanást nyerhetnek a szőlőművelés technikájába.

route.centrope.info/go/5119

ANTON FUGGER, AZ ÉPÍTETŐ

Az augsburgi kereskedő- és bankárcsalád egyik legjelentősebb képviselője, aki az újkor elején egy világot behálózó kereskedelmi birodalmat hozott létre. 1530-ban ő lett a vállalat első embere, és egészen Buenos Airesig, Mexikóig és Nyugat-Indiáig kiterjesztette kereskedelmi kapcsolatait. Támogatta a Habsburgokat, és a „kereskedők fejedelmének” tartották.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

A Fugger-ház, JM Doľany Pincegazdaság,
Doľany 445, SK-900 88 Častá
Tel +421 (33) 649 91 01, www.jmvinar.sk
Látogatás csak telefonos bejelentkezés alapján.

VENDÉGLŐTIPP:

Karpatska Perla Borászat, Nádražná 57, SK-900 81 Šenkvica

Tel +421 (33) 649 68 55, www.karpatskaperla.sk/sk/firma/profil

Eladás: hétfőtől péntekig 7-18 óráig, borkóstoló: bejelentkezés alapján

„Titoktartás mindenekelőtt!” – e jelmondat szerint élte életét Anton Fugger.

A modrai kerámia

A hagyományos modrai kerámiai jellegzetes alakjáról és színeiről ismert. A XVIII. században az idemenekült anabaptisták honosították meg, akik birtokában voltak a fajansz művészetének. Kézművesek és művészek nemzedékei örökítették tovább ezt a hagyományt. Még ma is számos keramikus dolgozik modrai kis műhelyében.

VÁROSI VINOTÉKA

Pezinok/Bazin, Bratislava/Pozsony régiója (SK)

Aki megengedheti magának, vesz egy hétvégi telket, ha pedig az illető Bratislavában (Pozsonyban) él, akkor ez a telek nagy valószínűséggel Pezinokban van, ahol az ajtó előtt szőlőtőkék nőnek. A fővárostól mindössze 20 kilométerre észak-keletre, a Kis-Kárpátok lankás nyúlványainál található kisváros a természetre és borra vágyó nagyvárosiak ideális hétvégi kriándulóhelye. A bortermelés már a középkorban megalapozta a város jólétét, az utóbbi években pedig hangulatos rendezvényekkel újraélesztették ezt a hagyományt. A történelmi központon át vezető séta során számos borpincére és vinotékára bukkanunk. Központi pontként a Városi Vinotékát ajánljuk. Az egykori Krušičovská-udvarház, Jan Krušičról (1575-ben Pezinok város ura) elnevezett történelmi pincében a régió legjobb borai sorakoznak. Az ízlésesen berendezett boltívek alatt széles választékkal és szakemberű tanácsadással állnak rendelkezésünkre. Az egyszerű faasztaloknál kóstoltatják a borokat, néha pedig félretolják az asztalokat és ilyenkor a borhoz illően a megfelelő régió népitancát is eljárák.

route.centrope.info/go/5118

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Városi Vinotéka, Sládkovičova 23, SK-902 01 Pezinok, Tel +421 (0) 907 593 294
www.vinoteka-pezinok.sk. Hétfőtől péntekig 10-18 óráig, szombaton 9-12 óráig

A Kis-Kárpátok Múzeuma

M. R. Štefánika 4, SK-902 01 Pezinok, Tel +420 (33) 641 3347, www.muzeumpezinok.sk
 Hétfőn zárva, keddtől péntekig 8.30- 12 óráig, 13-16.30-ig, szombaton 9-15 óráig,
 vasárnap 13-17 óráig

VENDÉGLŐTIPP:

Vinum Galeria Bozen étterem
 Holubyho 85
 SK-902 01 Pezinok
 Tel +421 (33) 640 9023
www.vinomatysak.sk

Étterem & vinotéka: hétfőtől vasárnapig 10-23 óráig

Galéria: hétfőtől vasárnapig 17-23 óráig, vasárnap zárva

A pezinoki bor

Pezinok bortermelő városában számtalan rendezvényel hódolnak a bornak. Áprilisban kerül megrendezésre a hagyományos borvásár, ahol a szlovák borok vetélkednek egymással. A szeptemberi szüretkor borkóstolókkal színesített borkiállítást rendeznek. November 11-én pedig Szent Márton napján megáldják a fiatal bort, és megnyitják a borpincéket a látogatók előtt. A Kis-Kárpátok Múzeumában egész évben lehetőség van arra, hogy megismerjük a borászat történetét.

VINOTÉKÁK ÉS PINCÉK

Trnava/Nagyszombat (SK)

Trnava (Nagyszombat), Szlovákia legrégebbi szabad királyi városa hosszú bortermelői hagyományra tekinthet vissza. A Kis-Kárpátok napsütötte nyúlványain érik a szőlő, amely a XIX. században a jó üzleti érzéssel rendelkező borkereskedőknek köszönhetően vált ismertté a világban. Így Anton Szulinyd nagyszombati borkereskedő 1860 körül az akkori magyar birodalom legnagyobb pincéjével rendelkezett. A hosszú pincefolyosókon való szállításhoz síneket rakott le. A pincék ma is meghatározzák a város életét. 35 történelmi polgári házban sikerült megőrizni az eredeti pincét. A házakat a német bevándorlók építették, ezért jellegzetes építkezési mód jellemző rájuk. A téglalapítás volt az egyik jellemző technika, de Szlovákia más városaival ellentétben itt nem vakolták be a falakat, így még ma is látható a téglalapítású falak jellegzetes mintázata. Ma a történelmi pincék a vinotékáknak és a borozóknak köszönhetően új életre keltek és építészeti részleteikkel vonják magukra a figyelmet. A „Dobry pocit” („Jó érzés”) vinotéka pincéjében történelmi kőportálok találhatóak és a Szent Vojtechhez szövetség háza egy ritkaságszámba menő keresztbordás boltozatos pince fölött áll.

route.centrope.info/go/5129

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Dobry pocit Vinotéka, Hlavná ulica 5
SK-917 01 Trnava, Tel +423 (33) 553 77 20
www.dobrypocit.szm.sk
Eladás: hétfőtől szombatig 9-18 óráig
Vendéglátóipari egység:
naponta 14-24 óráig

Szt. Orbán Vinotéka, Halenarska ulica 7, SK-917 01 Trnava
Hétfőtől csütörtökig 10-22 óráig, péntek-szombat 10-23 óráig

Pince a Szent Vojtechhez szövetség házában, Radlinského 5, SK-917 01 Trnava

Pincebarangolás Trnaván (Nagyszombat)

Trnava (Nagyszombat) városa minden ősszel barangolást szervez a borpincék megtekintésére. A városközpont történelmi pincéiben a látogatók megkóstolhatják Szlovákia valamennyi régióját prezentáló borosgazdák minőségi borait, és beléphetnek olyan pincékbe, amelyek az év fennmaradó részében nincsenek nyitva a nyilvánosság számára. www.trnava.sk

PINCESOR

Cák, Vas megye/Eisenburg (HU)

A természet nem ismer határokat. Az Írottkőnél az ember gyalogosan is eljuthat ehhez a felismeréshez. 1996 óta az azonos nevű természetvédelmi park területén számtalan túristaút köti össze a Burgenland és Nyugat-Magyarország legmagasabb pontja, a 884 méter magas Írottkő körüli osztrák és magyar településeket. Mivel a határ vonala áthalad a csúcson, az itt magasodó kilátó 1989-ig a vasfüggöny közvetlen szomszédságában állt. A hegy magyarországi, keleti lejtőjén fekszik a hajdani bortermelő falu, Cák, melynek festői pincésora a névtelen népi építészet szép emléke. A falu fölé épített présházak a helység jelentős borkultúrájáról tanúskodnak. A fa alapokra épített, jellegzetesen előreugró tetejű, szalmával fedett gerendaépítményeket a hegy oldalába építették. A természet már régen is határtalannak bizonyult: a XIX. század végén a filoxéra Cákon is elpusztította a szőlőket. A szőlőtökéket ugyan visszatelepítették, ám soha többé nem érték el korábbi jelentőségüket. Így aztán azóta nem bort, hanem elsősorban gesztenyét és gyümölcsöt tároltak az ódon pincékben.

route.centrope.info/go/5100

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Pincesor, Gesztenyés út 3-6

H-9725 Cák

A Szőlő Jövésnek Könyve, Jurisics-vár Művelődési Központ

Rajnis u. 9, H-9730 Kőszeg. Keddtől vasárnapig 10-17 óráig

VENDÉGLŐTIPP:

Florian Taverna, Várkör 59, H-9730 Kőszeg

Tel +36 (94) 563 072

Konyha: szerdtől vasárnapig

11.30-14.30-ig és 17-22 óráig, hétfőn

és kedden zárva, javasoljuk a helyfoglalást

„Előző életemben szőlőtető voltam bizonyára, egyébként nem
vágynék ennyire a szőlősgazda borára.“ Bécsi dal

A borászat könyve

Bibliofil különlegességgel büszkélkedhet a kőszegi Jurisics-vár Művelődési Központja. Az 1740-től vezetett „Szőlő Jövésnek Könyvében” a mai napig évente művészien megörökítik a szőlő hajtásának alakját és színét. Ezt a hagyományt április 24-én, Szent György napján az egész városban rendezvényekkel, borversennyel és kulturális programmal ünneplik.

PANNONHALMI APÁTSÁGI BORÁSZAT

Győr/Raab, Győr-Moson-Sopron megye (HU)

A pannonhalmi apátság alapítása szorosan összekapcsolódik a magyar történelem kezdeteivel. A bencés szerzeteseket I. István hívatta az országba, hogy velük erősítse a fiatal feudális államot. Hamarosan kolostorokat alapítottak, és a bencés rend szabálya, az „ora et labora” szerint földműveléssel kezdtek foglalkozni. A Pannonhalmán élő szerzeteseknek évszázadokon keresztül igen fejlett borkultúrájuk volt, amely a II. világháború után csaknem feledésbe merült, azonban a XXI. század elején, a borászat újjáépítésével újra felvirágozott. A győri CZITA Építésziroda 2003-ban felépítette a modern apátsági pincészetet és a Szent Márton-hegy délkeleti lejtőjén a borházat. A szorosan illesztett természetes kőből rakott épület kihasználja a dombos terepviszonyokat, és harmonikusan illeszkedik a tájba. Itt dolgozzák fel a szőlőt, és itt érik a bor. A pincészet látogatói bepillanthatnak a borászok munkájába és a borkészítés különböző fázisaiba. A pince purista bolthajtásai alatt a nagy hagyományú kolostorhoz méltó, igényes borkóstoló várja a vendégeket.

route.centrope.info/go/5081

A CZITA ÉPÍTÉSZETI KFT. ÉPÍTÉSZEI

Czigány Tamás 1995-ben Papp Róberttel együtt alapította meg a győri székhelyű CZITA építészirodát, amelyhez aztán 1999-ben Tóth Györgyi is társult. 2002-ben közösen nyertek díjat a Pannonhalmi Apátsági Borászatra kiírt versenyen. Mindhárman tanítanak a győri Széchenyi István Egyetemen, és elnyerték a „pro architectura”-díjat.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Pannonhalmi Apátság Borászat, Vár 1, H-9090 Pannonhalma, Tel +36 (96) 570 171
www.bences.hu/hu/pincszet. Vezetés igény szerint: +36 (96) 570 191, tricolis@osb.hu

VENDÉGLŐTIPP:

Bor-Pont borszaküzlet, Teleki út 42
 H-9021 Győr, Tel +36 (96) 336 206
www.bor-pont.hu. Hétfőtől péntekig
 9-20 óráig, szombaton 9-15 óráig

Betérés a kolostorba

Pannonhalma Magyarország legkisebb borrhéjójának központja és egyben eredete is. A szőlő első írásos említése az alapító okiratban található, a bencések még a szószéken is a bortermelésről prédikáltak. Aki érdeklődik az apátság iránt és nyugalomban izgalmas pinceélményekre vágyik, látogasson el a történelmi falak közé, amelyeket Skardelli György és Lázár Ferenc kortárs fogadócsarnoka egészít ki.

GOLSI BORKULTÚRHÁZ

Gols, Burgenland (AT)

A Golsi Borkultúrház borkóstolói építészeti és ízbeli meglepetéseket is tartogatnak. Az urbán formatervezésű modern vinotéka a burgenlandi Fertőzug bortermelő közösségében a legrégebbi épületet keltette új életre, és 98 golsi borosgazda 400 különböző borával a bor kedvelőinek valóságos kánaánja.

A régi, lebontásra szánt bortermelői ház megmentése az építmény régi és új állagának ötvözését eredményezte. Az átépítés során az Eberstaller & Co építészcsapat a burgenlandi faluban megőrizte a hagyományos hosszúkás udvar jellegét, amelyet Michael Maier & Michael Waechter kortárs építményekkel egészített ki. A borkóstolók színhelyének meleget sugárzó fapadlója és pultja ellensúlyozza a beton hűvösségét és a réz csillogását. Mindez a falakat borító fotódizájn kombinációjával kellemes kontrasztot jelent a környezettel szemben. A hagyományt azonban tisztelettel ápolják. A négy bolthajtású pincében tárolt választék világhírű borokat és új termékeket is tartalmaz, és termelői áron helyben árusítják. Az épület azonban eleget tesz kulturális küldetésének is. A gazdagon virágzó leanderek között tartott rendezvények mind a környékbelieket, mind a turistákat becsalogatják az új étellel feltöltődött ódon falak közé.

route.centrope.info/go/5094

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Golsi Borkultúrház, Hauptplatz 20, A-7122 Gols, Tel +43 (2173) 200 39

www.weinkulturhaus.at

Novembertől márciusig hétfőn, szerdától vasárnapig 10-17 óráig, kedden zárva

Áprilistől októberig hétfőn, szerdától vasárnapig 10-19 óráig, kedden zárva

VENDÉGLŐTIPP:

Mole West

A Neusiedler See strandéttermének belsőépítészeti megoldásait Nikolaus Eberstaller burgenlandi művész tervezte.

Strandbad-Westmole, A-7100 Neusiedl am See, Tel +43 (2167) 202 05

www.molewest.at

Béreljen szőlőtőkét

Egyszer mindenki lehet maga is vincer. Ez jó ötlet azoknak az embereknek, akik az élvezeteknek élnek vagy akarnak élni. Purbachban lehetőségük van arra, hogy saját szőlőtőkét béreljenek. Díjazott borosgazdákkal együtt aztán elméletben és gyakorlatban is jelen lehetnek az egyes munkalépések során – a szőlőskerttől egészen a borpincében történő termelésig. www.purbach.at

ESTERHAZY BORÁSZAT II

Trausdorf an der Wulka, Burgenland (AT)

A 2006-os szürettel megnyílt Esterhazy Borászat kortárs jelleggel ellenpontozza az egyik legjelentősebb európai hercegi család több évszázados bortermelői hagyományát. Olyan gazdagságról van szó, amely a kultúra javát is szolgálta és a pompázatos építményekben jutott kifejezésre. Az eisenstadti kastély 350 éven keresztül a hercegi borászat székhelye volt, egészen addig, míg a modern idők új épületet kívántak meg. Nem messze az Esterházy majorságtól található az a jellegzetes építmény, amely Ausztria legkorszerűbb borfeldolgozó üzemének ad helyet. A borkóstolást szolgáló helyiségek üvegfalain keresztül rá lehet látni a kastélyra. A nagyvonalú üvegfalak bepillantást nyújtanak a termelőcsarnokba is. A barrique-tárolóban egyedülálló a hatalmas természetes anyagfal, amely a hőmérséklet és a páratartalom természetes szabályozásáról gondoskodik. A kivitelezés Anton Mayerhofer burgenlandi tervező munkája, a művészeti ötletek a Pichler & Traupmann építészpárostól származnak. A külteret is kialakították. E kultúrtáj jellegzetes elemeinek ügyes felhasználásával a 3:0 tájalkotóknak sikerült a borászatot és a tájat új, pannon kimagasló élménnyé összeolvasztaniuk.

route.centrope.info/go/5067

A 3:0 LANDSCHAFTSARCHITEKTUR TÁJALKOTÓINK

Oliver Gachowetz, Robert Luger és Daniel Zimmermann 2000 óta tájalkotó feladatoknak szentelik magukat. A magánkertek és parkok tervezésétől a köztérek parkosításán és városi dizájn keresztül egészen

a kerti műemlékek gondozásáig terjedő területeken a kortárs építészeti fejlesztésének és a történelmi kertművészet elkötelezettjeinek is tekintik magukat.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Esterhazy Borászat II, Trausdorf 1, A-7061 Trausdorf/Eisenstadt, Tel +43 (2682) 633 48
www.esterhazywein.at. Naponta 10-19 óráig

Élményszerű borvilág: A szőlőfűrt útja, Kellerweg 15 (a B 50-es út mellett)

A-7023 Pöttelsdorf, Tel +43 (2626) 5200, www.poettelsdorf.at. Áprilistól novemberig
hétfőtől szombatig 10-17 óráig, decembertől márciusig megkeresés alapján

VENDÉGLŐTIPP

Umathum GmbH Borászat, St Andräer Str. 7, A-7132 Frauenkirchen, Tel +43 (2172) 2173
www.umathum.at. Hétfőtől péntekig 9-18 óráig, szombaton 10-17 óráig, vasár- és
ünnepnap zárva

A hercegi udvar mesés pompája láttán már Johann Wolfgang von Goethe is az „Esterházyak tündérbirodalmáról” áradozott, amint erről a „Költészet és valóság”-ban olvashatunk.

Élményszerű borvilág: A szőlőfürt útja

A Domaine Pöttelsdorf érzékszerveinkre hatva ismerteti meg velünk a szőlőfürt útját, míg az a szőlőtőkéről a pohárba kerül. A ház rozé pezsgőjéből felkínált kortyok után körbevezetik a látogatót a borászatban, melynek során fényhatásokkal, zenével és illatokkal helyezik a középpontba a bort. A 70-es évek ipari építményét eredeti ötletekkel és célzott építészeti beavatkozásokkal a bor iránt érdeklődők kedvelt célpontjává varázsolták.

ARACHON ÉRLELŐPINCE

Horitschon, Burgenland (AT)

A vörösbor három lelkes kedvelője elhatározta, hogy ők fogják „a” burgenlandi vörösbort termelni. Elkezdték keresni a megfelelő környéket és végigjárták Burgenlandot. Választásuk végül a közép-burgenlandi Horitschonra esett, amelyet a középkorban „Arachon”-nak („a tölgyeknél”) hívtak és amely klasszikus vörösbortermelő vidékként ismert. Először meg kellett győzniük a helybéli borosgazdákat a munkaigényes barrique-termelés előnyeiről, de végül sikerrel jártak. 2004-től létezik Wilhelm Holzbauer és Dieter Irresberger érlelőpincéje, amelyben Arachon nemes nedűjét 1000 tölgyfa hordóban érlelik. Az új épület monumentális gesztussal foglal helyet a megművelt borvidéken. A St. Margarethen-i homokkőből készült impozáns, 80 méter hosszúságú frontális falüveg követi a láthatárt. Egy szőlőliget egy háromszög alakú nyíláshoz vezet, amely a bejáratot és az intim belső udvarba vezető átjárót rejt. A felső szint prezentációs termeiből a borkóstolók megcsodálhatják a kékfrankos hazáját, anélkül, hogy szem előtt veszítenék a kétoldalt kialakított barrique-pincékben elhelyezett hordókat.

route.centrope.info/go/5099

KAPCSOLAT/NYITVA TARTÁSI IDŐ:

ARACHON T.FX.T, Vereinte Winzer Blaufränkischland

Günser Straße 54, A-7312 Horitschon, Tel +43 (2610) 423 21-12, www.arachon.com

Keddtől csütörtökig 10-12 óráig, 13-16 óráig, pénteken 10-12 óráig, 13-16.30 óráig,

szombaton 13-18 óráig. Vasárnap, hétfőn és ünnepnap zárva.

VENDÉGLŐTIPP:

Landgasthaus Kedl, Urbersdorf 33, A-7540 Güssing

Tel +43 (3322) 424 030, www.tiscover.at/gasthof.kedl

Konyha naponta 11.30-13.30 óráig és 18-20 óráig

kedden zárva

„Az öregfiúknak a vörösbor az egyik legjobb adottsága.“ Wilhelm Busch

Coolkeeper

Közvetlenül St. Margarethenben a bor hűtésére szolgáló, korszerű tartóedénnyé dolgozzák fel a St. Margarethen-i meszes homokkővet, amely Horitschonban a házak homlokzatát díszíti, és melyet egykor a bécsi Stephansdom építéskor is felhasználtak. A római kőfejtő megtekintésekor a bor otthoni élvezetét fokozandó megvásárolhatják az időtlenül egyszerű „coolkeeper“-t.

www.roemersteinbruch.at

WENINGER BORÁSZAT

Balf, Győr-Moson-Sopron megye (HU)

22

Franz Weninger, a burgenlandi Horitschonban lakó bortermelő példája jól mutatja, hogy a régióban a bor összekötő elem. 1997-ben Sopronban vásárolt szőlőket, ahol időközben fia, Franz Reinhard a hagyományos kékfrankos termelésének szenteli tudását és idejét, és e fajtát korábbi jelentőségének megfelelően szeretné meghonosítani a magyar borkultúrában. Weningerék a legjobb előfeltételekkel rendelkeznek ehhez. Az Ausztriában már rég az év bortermelőjének megválasztott, nemzetközi ismeretekkel rendelkező borászok az innovatív és funkcionális terveikről ismert propeller z építészével ültek össze. A tótól délre lévő festői táj közepéből emelkednek a termelésnek, pincének és prezentációnak helyet adó, hornyolt lemezbe burkolt, egymásra helyezett, négyszögletes épületelemek. A barrique hordókat tároló pincét a hegyoldalba ásták, és a tetején halad végig a termelőcsarnokba vezető szállítóút. Abban ismét egy terjedelmes box van, amely a főbejárat felé nagyvonalú előtetőt alkot. Ily módon borkóstolás közben szinte a „terület” felett lebegve tekinthetünk a Neusiedersee/Fertő tó irányába.

route.centrope.info/go/5080

A PROPELLER Z ÉPÍTÉSZEI

Korkut Akkalay, ka.bru, Kriso Leinfellner, Philipp Tschofen és Carmen Wiederin alapította 1994-ben. 2005-ben megkapták Bécs város építészettámogató díját. A propeller z a fiatal osztrák építészzakma proponenseihez tartozik, és az építészettől a belterek kialakításán és kiállítások dizájnján keresztül egészen a grafikai és művészi projektekig terjedő palettán dolgozik.

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Weninger Borászat, Fő u. 23, H-9494 Sopron-Balf, Tel +36 (30) 678-74-47
www.weninger.com. Hétfőtől csütörtökig 8-16 óráig, péntek, szombat 9-17 óráig

VENDÉGLŐTIPP:

Taschner Borház, Balfi út 164, H-9400 Sopron, Tel +36 (99) 506-605, www.taschnervin.hu
 Eladás naponta 8-16 óráig, borkóstoló bejelentkezés alapján

Borkúra

Kétségtelen, hogy a bornak ízbeli üdítő jellege mellett gyógyító hatása is van a szervezetre. A vörösbor pozitív hatása köztudott, sőt a két világháború között bécsi orvosok arra is rájöttek, hogy a borkőnek gyógyító hatása van gyomor- és bélrenyheség esetén. A betegeknek annak idején a Lővér szállót ajánlották a közeli Sopronban. A borkúra iránt érdeklődők napjainkban a Weninger Borászat borkóstolóját összekapcsolhatják a balfi gyógyfürdőben tett látogatással.

SOPRONI TŰZTORONY

Sopron/Ödenburg, Győr-Moson-Sopron megye (HU)

23

A soproni Tűztorony különlegesség az építészet és bor kapcsolatában: ez az épület nem a bor tárolását vagy élvezetét, hanem a védelmét szolgálta. A város szimbóluma, melyet a XIII. század óta a városfal északi kapujaként használtak, mai formáját az 1676-os tűzvész után kapta. A barokk erkélyről pompás kilátás nyílik Magyarország egyik legrégebbi borvidékére. A soproni borok minőségüket a tó nagy, tükröző vízfelülete által kedvezően befolyásolt klímának köszönhetik. Azt a minőséget, amelyet uralkodók is nagyra tartottak, és amelynek révén Sopron szabad királyi város számos borprivilegiumhoz jutott.

Igy például a városi levéltárban éppúgy található feljegyzések arról, hogy a soproni bort királynők gyomorpanaszainak enyhítésére „gyógyborként” alkalmazták, mint hogy a királyi udvartartásban használták. A „babtermelőként” (poncichterként) ismert soproni polgárok is gondosan őrizték ezt a tekintélyt. A külön bevezetett bortized és a borkiméresi jog szabályozta a nemes nedű termelését és kimérését, és a nemkívánatos konkurencia fölött is árgus szemekkel őrködtek. Alig pillantott meg a várostoronyból egy őr egy idegen borszállítmányt, figyelmeztetésül máris félreverte a „borharangot”.

route.centrope.info/go/5139

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Soproni Tűztorony, Fő tér, H-9400 Sopron, Tel +36 (99) 311-327

www.muzeum.sopron.hu. Naponta 10-20 óráig

HOTELTIPP

Hotel Wollner

Templom u. 20

H-9400 Sopron

Tel +36 (99) 524 400

www.wollner.hu

Napóleon bora

A Neusiedler See innenső és túlsó oldalán is ismert és kedvelt kékfrankos bor állítólag a napóleoni háborúk megszálló csapatainak katonáira vezethető vissza. A katonák kétféle pénzt használtak: az értéktelen, háborús fehér és az értékes kék bankjegyeket. A soproni borosgazdák hiányos nyelvtudásuk ellenére hamar rájöttek erre, és boraik eladásánál ragaszkodtak a „kék frankhoz“.

FERTŐ TÓ/NEUSIEDLER SEE VILÁGÖRÖKSÉG

Győr-Moson-Sopron megye (HU), Burgenland (AT)

24

A Közép-Európa Régió közepén elterülő Neusiedler See/Fertő tó ritka állat- és növényfajok és békésen egymás mellett élő, ezt az egyedülálló tájat munkájukkal évezredek óta alakító népcsoportok határokön átnyúló élettere. Ez elegendő indok volt, hogy az UNESCO Világörökség Bizottságának szakértői a Neusiedler See/Fertő tó körüli tájat 2001-ben Világörökség részévé, az UNESCO Karta megfogalmazásában „az emberiség számára különös jelentőségű helyé nyilvánítsák. 788 ilyen helyszín van a világ 134 országában, 611 kulturális jelentősége miatt áll a megtisztelő listán (mint a bécsi belváros), 154 pedig természeti értéként (például az USA-beli Grand Canyon). De csak 23 területet tüntettek ki a címmel kulturális és természettudományi jelentősége miatt. A Neusiedler See/Fertő tó körüli táj ezek egyike. Ezt a minőségét a különböző éghajlati hatások, földrajzi övezetek, állat- és növénytájak sajátos találkozásának és a tó körül élő népcsoportok etnikai sokféleségének köszönheti. És így a sokszínűség és az együttélés gazdagító hatásának jelképe Európa szívében.

route.centrope.info/go/5140

KAPCSOLAT/NYITVATARTÁSI IDŐ:

Nemzeti Park Információs Központ, A-7142 Illmitz, Tel +43 (2175) 34420

www.nationalpark-neusiedlersee-seewinkel.at

H-9435 Sarród, Rév-Kócsagvár, Pf. 4, Tel +36 (99) 537-620, www.ferto-hansag.hu

Csónakkölcsönzés és sétahajózás

Podersdorf, www.schiffahrt-knoll.at

Breitenbrunn, Podersdorf Rust, www.gmeiner.co.at

Ringatózás a tó hullámain

A Neusiedler See/Fertő tó a leginkább a fedélzetről élvezhető, ahonnan ráláthatunk a hullámzó nádra és a csillogó hullámokra. Erre többféle lehetőség nyílik. Legyen szó akár a madárvédelmi területre tett sétahajózásról, vagy a kerékpárral a kompon, zenével egybekötött borkóstolóról, a sportos katamaránról vagy a kedélyes vízibiciklizésről.

The screenshot shows the website 'Route Centrope Architekturführer - Miroslava Ferešová'. The browser address bar shows 'http://route.centrope.info'. The website features a logo with three overlapping circles (green, blue, orange) and the text 'centrope CENTRAL EUROPEAN REGION'. A navigation menu on the left includes 'Home Auswahl', 'Touren', and 'Ziele' with sub-categories like 'Stadt & Wein', 'Landschaft & Wein', 'See & Wein', and 'Keller & Wein'. The main content area displays three travel tips:

- Tip 01: Unger & Klein Wine Shop 1992 1992**
Söldhofgasse 2, 1030 Wien, A
Eichinger oder Frieschl
Auch im Herzen von Wien lässt sich der Wein in geschmackvollem Ambiente verkosten und, wenn's beliebt, auch käuflich erwerben. In den hohen Räumen des im historischen Wiener Textviertel behelmten Wine Shops Unger & Klein haben die Restaurant-Spezialisten Eichinger oder Frieschl 1992 eine Weinbar eingerichtet, die gleichzeitig auch Weinhandlung ist.
- Tip 02: Winštka "Vin de voir"**
Spitálska 52, Bratislava, SK
Die Skolek
Auch in der Stadt Bratislava stößt man auf Thema Wein. Natürlich geht's hier weniger um den Weinbau als vielmehr ums Handeln und Genießen. Und das auf hohem Niveau. Schließlich war schon der erste außerhalb Frankreichs hergestellte Champagner ein Produkt aus Bratislava, das die Weinweine aus den kleinen Kapseln verbleichert gemacht hat.
- Tip 03: Winštka Sv. Urbana 1990**
Kľubníčska 4, 911 01 Bratislava, SK
Hornáča Székely
Im Keller eines historischen Mehrfamilienhauses trifft man auf eine der besten Adressen Bratislavas, wenn's ums Thema Wein geht. Nicht umsonst ist die Winštka, dem SV Urban gewidmet, dem Schutzpatron des Weinbaus und der WinzerInnen.

A Bor & építészet jelen kötetének valamennyi építménye és kirándulásra vonatkozó tippje megtalálható egy online útikalauzban a **route.centrope.info** címen. Ez az útikalauz még néhány további vonzó kiegészítést is tartogat számunkra. A kirándulások kényelmes előkészítéséhez további szolgáltatásként országok és települések térképei állnak rendelkezésre. Valamennyi cím helyileg meg van határozva, és egy adott körzeten belüli keresés az építészeti célok, szállodák és éttermek ideális kombinációját kínálja fel. A regionális idegenforgalmi szervezetek weboldalának linkjei további aktuális utalásokkal szolgálnak a látnivalókra és a szálláslehetőségekre stb. vonatkozóan.

Végül pedig a nextroom.at európai építészeti adatbankkal való közvetlen összeköttetésnek köszönhetően további információkat találhatnak az érintett régiók építészetéről és építészeiről.

Az építészet & bor jegyében tervezett élményt nyújtó kiránduláshoz kövessék egyszerűen azokat a vonzó útvonalakat, amelyeket már összeállítottunk Önöknek. Vagy pedig állítsák összes saját egyéni útvonalukat az archtour kiválasztási funkciók segítségével. Valamennyi cím helyileg jelölve van a térképen és aszerint, hogy építészeti célpontról, gasztronómiáról vagy szállásról van-e szó, megfelelő szimbólummal láttuk el őket.

Akár egy bizonyos építész munkáit szeretnék nyomon követni, akár egy adott régióba szeretnének ellátogatni vagy a **centrope** városok valamennyi vinotékáját tervezik végigjárni – az online útikalauz segít Önöknek egyéni kívánságaik megvalósításában.

Borral kapcsolatos négy nyelvű glosszár

Német	Cseh	Szlovák	Magyar
Abgang	dochuť	finiš, finále	utóíz
Alkoholgehalt	obsah alkoholu	obsah alkoholu	alkoholtartalom
Aroma	aroma	aróma	zamat
Barrique	barrique	barik	barrique
Blaufränkischer	frankovka	Modrá frankovka	kékfrankos
Bouquet	buket	buket	buké
Cabernet Sauvignon	cabernet sauvignon	Cabernet Sauvignon	cabernet sauvignon
Charakter	charakter	charakter	jelleg
Chardonnay	chardonnay	Chardonnay	chardonnay
Cuvée	cuvée	Cuvée	cuvée
Eiswein	ledové víno	ľadové víno	jégbor
fruchtig	ovocná chuť	ovocný	gyümölcsízű
Gastgarten	zahrádka	záhrada	vendégkert
gehaltvoll	vysoký obsah extraktu	plný	testes
Gewölbe	klenba	pivnica	boltív
Gärung	kvašení	trpký	erjesztés
herb	trpká chuť	kvasenie	fanyar ízű
Heuriger	letošní víno	viešne víno	heuriger
Jungwein	mladé víno	mladé víno	fiatal bor
Karaffe	karafa	karafa	csiszolt üvegpalack
Kellergasse	ulice vinných sklepů	pivničná ulička	pincesor
Korken	zátka	korok	parafadugó
Merlot	merlot	Merlot	merlot
Most	mošt	mušt	must
Museum	muzeum	múzeum	múzeum
Presshaus	lisovna	pres	présház
Rebe	réva	vinič	szőlő

Német	Cseh	Szlovák	Magyar
Rotwein	červené víno	červené víno	vörösbor
Säuregehalt	obsah kyselin	obsah kyseliny	savtartalom
Sekt	sekt	sekt	pezsgő
Sturm	burčák	burčiak	murci
Traminer	tramín	tramín	tramini
Traube	hrozen	hrozno	szőlőfürt
trocken	suché víno	suché	szárász
Veltliner	veltlín	veltlín	veltelini
Veredelung	štěp révy	zušľachtenie	feldolgozás
Verkauf	prodej	predaj	eladás
Verkostung	degustace	ochutnávka	borkóstoló
Vinothek	vinotéka	vinotéka	vinotéka
vollmundig	plná chuť	plnokrvné	telt ízű
Weinbaugebiet	vinařská oblast	vinohradnícka oblast	borvidék
Weinberg	vinohrad	vinohrad	szőlőhegy
Weinfass	sud na víno	vínny sud	boroshordó
Weinflasche	láhev na víno	vínna fľaša	borosüveg
Weinglas	sklenice na víno	vínny pohár	borospohár
Weingut	vinařství	vinárstvo, vinársky závod	borászat
Weinkeller	vinný sklep	vínna pivnica	borpince
Weinlese	vinobraní	vinobranie	szüret
Weinstock	vinný keř	viníč hroznorodý	szőlőtőke
Weißwein	bílé víno	biele víno	fehérbor
Welschriesling	ryzlink vlašský	rizling vlašský	olaszrizling
WinzerIn	vinař	vinár, vinohradník(čka)	borosgazda, vincellér

Ausztria

WienTourismus
www.wien.info

Az Alsó-ausztriai Tartományi Kormány Hivatala
Gazdasági, Idegenforgalmi és Technológiai Osztály

Niederösterreich-Werbung
www.niederoesterreich.at

Burgenland Tourismus
www.burgenland.info

Szlovákia

Bratislavai (Pozsonyi) régió
Idegenforgalmi és a Határokon Átnyúló
Együttműködés Osztálya
www.region-bsk.sk

Bratislava (Pozsony) városa
Idegenforgalmi Osztály
www.bratislava.sk

Trnava (Nagyszombat) városa
Nemzetközi Kapcsolatok Referatúrája
www.trnava.sk

Csehország Dél-morvaországi Turistaközpont
www.ccrjm.cz

Dél-morvaországi járás Idegenforgalmi Osztálya
www.jizni-morava.cz

Polgármesteri Iroda-Városstartégiai Iroda, Brno

Brno város Marketing Osztálya
www.brno.cz

Magyarország Győr Megyei Jogú Város Önkormányzata

Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat

Soproni Bormarketing Műhely Kht.

Tourinform Győr
www.gyor.hu

Tourinform Sopron
www.sopron.hu; tourinform.sopron.hu

Tourinform Győr-Moson-Sopron megye
www.gymsmo.hu

Tourinform Kőszeg
www.koszeg.hu

Impresszum

KIADJA: ARGE CENTROPE (CENTROPE munkaközösség) a CENTROPE partnervárosok és -régiónok idegenforgalmi szövetségével és osztályaival való együttműködésben; c/o Europaforum Wien (Projektsekretariat), Rahlgasse 3/2, A-1060 Wien, office@centrope.info; www.centrope.info

PROJEKTVEZETÉS ÉS KOORDINÁCIÓ: Siegrun Herzog, Johannes Lutter, Sabine Mašek

KONCEPCIÓ: nextroom - architektur im netz, www.nextroom.at, Juerg Meister, Helga Kusolitsch

SZERKESZTETTE & A SZÖVEGET ÍRTA: Helga Kusolitsch

GRAFIKAI TERVEZÉS ÉS KIVITELEZÉS: clara monti grafik | www.claramonti.at

Nyomda: Simply More Printing

Az építészeti célokkal és kirándulásokkal kapcsolatos tippek a CENTROPE partnerekkel együttműködve kerültek kiválasztásra.

Ez a broszúra német, szlovák, cseh és magyar nyelven is kapható.

Ezt a projektet az INTERREG III A európai uniós közösségi kezdeményezés forrásaiból társfinanszírozták.

© Arge CENTROPE, 2007. Minden jog fenntartva.

Fotók

3:0 Landschaftsarchitektur	49	Ott Paul	50
AP Atelier	20, 21	Prexta Boris	16, 17
Philippe Brame	45	propeller z	52
Fuggerei Augsburg	36	Red Monkey Group	18
Czech Tourism	35	Dél-morvaországi Regionális Hivatal	21, 35
CZITA architects	44, 45	Mikulovi Regionális Múzeum	22
Eberstaller Nikolaus	46	Schorn Stefan, www.Mineralienatlas.de	53
eichinger oder knechtl	10	seymann-film.at	49
Retzi élménypince	31	Simlinger Wolfgang	13, 15
Esterhazy Borászat/Rupert Steiner	49	Sivel Miroslav	25
Gossy cég	51	Skocec Martin	16
Gemeinde Weiden/Andreas Liszt	Cover	Sonberk Winery	21
Jurisics-vár Művelődési Központ és Várszínház	43	Spiluttini Margherita	10, 11, 27, 28, 29
Hanusková Anna	39	Pozsony város turizmusosztálya	17, 19
Hotel Straznice	24	Steiner Rupert	11
Hotel Wollner	54	Strba Jan	38
Ivanová Katarína	37	Dél-morvaországi Turistaközpont	25
Karpatská perla s.r.o.	36	Taverna Florian	42
KOGO Mediteran, s.r.o.	18	Therme Laa	30
LOBMEYR Maurizio Maier	7, 11	Egyesült borosgazdák/Thorn	51(2)
Loisium/Robert Herbst	9, 28, 29(2)	Vicanová Martina	23
Luttenberger Walter	19, 23(2), 33(3), 36, 37, 40, 41(2), 43, 53(2), 55	Bor-Pont borszaküzlet	44
Kis-Kárpátok Múzeuma Pezinokban	39	Christ Borászat	13
nextroom - architektur im netz	58, 59	Wieninger Borászat/Lalo Jodlbauer	14, 15
Niederösterreich-Werbung/		Wieninger Borászat/Herbert Lehmann	12
Kurt-Michael Westermann	27	Valticei kastély borszalonja	35
NTG/Mike Ranz	Cover, 47(2), 56(2), 57(2)	Alsó-ausztriai borút/Barbara Krobath	31(2)
Odorizzi Pia	14	Williams Larry	48